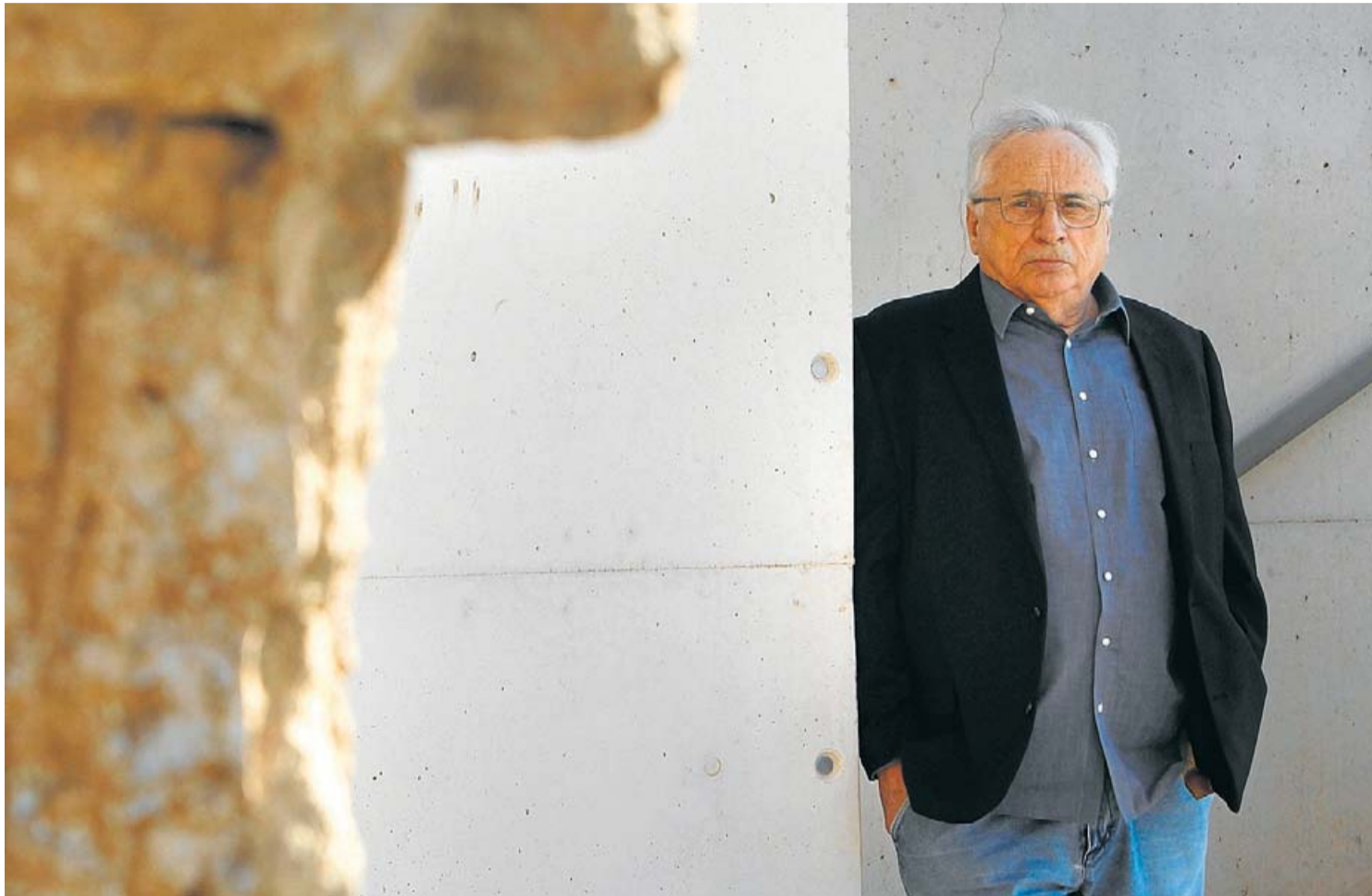

Guillem Frontera

Escriptor

Mig segle després d'escriure 'Tyrannosaurus', Guillem Frontera admet que l'ha corprès revisar-lo per a la reedició que n'ha fet Club Editor. És una ficció sobre la història del pas de l'autor per un seminari, "un món tan tenebrós que fa feredat"

ISAAC BUJ

“Els seminaris eren petits gulags beneïts per tothom”

◆◆◆◆ Cristina Ros

Éreu un nin quan vàreu entrar al seminari de la Porciúncula. ¿Devem a aquells anys els vostres inicis en l'escriptura de ficció?

Aquells anys vaig començar a contar històries, a inventar una veritat que m'era necessària. Al seminari ens feien escriure un diari íntim i, com que vaig intuir que ens el llegirien i tindria conseqüències, em descrivia com a nin molt pietós i creava una realitat que pogués ser del gust dels frares, perquè em deixassin tranquil. Al seminari mai no ens deixaven tranquils, volien entrar a tots els racons de la teva consciència. Et desposseïen de la llibertat, de manera que en els teus actes no hi hagués res de tu mateix.

Tyrannosaurus és una història d'abusos a infants, pors i silencis, escrita el 1970, deu anys després de sortir del seminari. Què heu sentit en revisar-la per a la reedició? M'ha corprès, ha estat com si no

l'hagués llegida mai. Encara m'ha fet sang i m'ha angoixat veure com hem qüestionat els abusos a les persones en els camps de concentració o en les presons i no hem pensat en els seminaris, o no gaire. Els seminaris eren petits gulags i, a més, beneïts per tothom. No només no els hem penat, sinó que en aquells temps representava el sùmmum de la nostra civilització, dedicar la vida a Crist. Això, quan eren una altra forma de camp de concentració, amb nins segrestats.

Per què hi vàreu entrar? Us captaven o els pares us hi duïen?

En el meu cas, el pare s'havia mort feia poc. La mare no ho volia, que anàs al seminari. Però jo m'hi vaig entestar. Mirau, en un poble de l'interior de Mallorca com el meu, Ariany [Alanària, a la novel·la], no teníem camp de futbol i gairebé no coneixíem la mar, la teníem lluny. Per a un nin d'Ariany, que et prometes-

“EL QUE M'AGRADA ÉS QUE LA LITERATURA TINGUI UN PLOURE GUAPO, NO QUE FACI UNA TORRENTADA”

sin un camp de futbol, botes de reglament i uniformes, allò era el màxim. I tenir la mar a tocar. A molts pares els convenia el fet que es podia estudiar a un preu assequible. El fet és que quasi no hi havia seminaristes de Palma, ni de les ciutats grans, tampoc dels pobles de la costa, que tenien més horitzons.

Parlau d'“un abús que pren possessió dels cossos”. Com a nins, fins a quin punt n'èreu conscients?

Al seminari imperava la llei de la selva. La fera anava acorralant els nins que veia més dèbils. Encara que els abusos més bèsties només afectassin un, dos o tres nins, tots els altres sabíem que ens podia passar el mateix. Fins i tot ens vàrem organitzar, més o menys, per defensar un nin del qual s'aprofitava el depredador. El que passava ho sabíem tots, entre altres coses perquè qui exerceix aquesta forma de depravació, si veu que no li passa res, arriba un mo-

ment que deixa de ser caut. Allò era quasi públic. Per part de la comunitat religiosa hi havia una certa aquiescència. Ho sabien tots. Si nosaltres, els nins, ho sabíem, per força ho havien de saber la congregació, el bisbe i el papa de Roma.

Què us va fer escriure la novel·la?

Havien passat deu anys i jo pensava que podia ser escriptor. Havia publicat tres novel·les i la del seminari era una d'aquelles històries que dus damunt i que penses que un dia o l'altre deixarà de pesar en la teva vida. Però continua pesant, saps que vares ser objecte d'intents de transfiguració personal i espiritual, amb les maneres més bèsties d'intentar forjar-te com a persona. No vaig escriure la novel·la per passar comptes, sinó per intentar posar un poc de llum en un món fosc, tan tenebrós que fa feredat. Ara, en esporgar-la per a la reedició, la veig com a indagació d'un món on tot això és possible. Per què passava i per què continua passant?

Vàreu dir que l'experiència “tard o d'hora havia de descarregar en forma de tempesta literària”, però quan es llegeix *Tyrannosaurus* no es percep com una vomitada.

Parlam de literatura, i una vomitada és dubtós que sigui literatura. Me la vaig proposar com una novel·la. I hi va haver dues coses que record que no em varen ser fàcils: d'una banda, volia aconseguir que dins tot allò es creàs una mena de normalitat; més ben dit, de quotidianitat immoral i inadmissible, sí, però que podia semblar normal. L'altra dificultat era que aquell món de subtils espirituals funcionàs com a relat. Havia de ser subtil. A més, el que m'agrada és que la literatura tingui un ploure guapo, no que faci una torrentada.

Tyrannosaurus no es va publicar fins al 1977 per la censura.

La vàrem enviar perquè ens donassin el permís de publicació i no contestaven. Hi vàrem insistir. El llibre no es podia publicar i ho sabien, però no ens deien per què. Mort Franco, Ignasi Riera, llavors editor de Laia, que, com a bon jesuïta, sabia on es colgava el dimoni, va saber que la novel·la havia caigut en mans d'un censor sacerdot que havia estat en un seminari. Era un abusador. Hi havia tantes coses que coincidien que va pensar que jo coneixia la seva història i l'havia novel·lada.

És l'epíleg escrit per a la reedició.

L'epíleg, titulat *L'agonia dels àngels*, és un joc literari. Volia que l'autor de la novel·la i el censor i abusador es trobassin cara a cara. Com passa sovint, ell al final es fa la víctima que necessita el perdó de l'altre. ◆◆